

debat, hvor det måske ville være rimeligt at diskutere meget godt og grundigt, om man ikke i forbindelse ikke bare med Tyrkiet, men også med andre lande – eventuelt på EU-plan – burde finde ud af, om det er rimeligt, at man bliver ved med at acceptere lande, der overtræder menneskerettigheder på mange måder, i det gode diplomatiske fællesskab. Det er nok en måde, vi nemmere kan være med til at få begrebet menneskerettigheder gjort virkelig acceptabelt på.

Dorit Myltoft (RV):

Da partiets ordfører i denne sag ikke kan være til stede, skal jeg fremføre følgende synspunkter:

Enhedslisten har i bemærkningerne til forslaget til folketingsbeslutning en sætning, der lyder: »... og Danmark må tage initiativer, som kan gøre det klart for NATO-partneren Tyrkiet, at landet ikke har frit spillerum til at krænke menneskerettigheder og national suverænitet.«

Det er vi for så vidt meget enige i, men når midlet så skulle være at bringe den kritiske dialog med Tyrkiet til ophør, mener Det Radikale Venstre, at det er at gå i den helt gale retning. Vi skal ikke isolere Tyrkiet, men forsøge at løse problemerne ved at fastholde dialogen.

Det var også den holdning, der kom frem på mandagens høring om kurdernes problemer, en høring, der var arrangeret af Folketingets Udenrigsudvalg. Danmark bør forsøge at skabe kontakt og dialog mellem den tyrkiske statsmagt og specielt den kurdiske befolkningsgruppe, som føler sin eksistens truet, men der skal ikke være tvivl om, at Danmark skal tage afstand fra Tyrkiets invasion.

Det er et grundlæggende ønske i Det Radikale Venstre at være med til at yde et dansk bidrag til at bryde den onde cirkel, sådan at overgreb på menneskerettigheder kan stoppe, så faren for et økonomisk og politisk sammenbrud i Tyrkiet kan undgås, så risikoen for internationalt at isolere Tyrkiet fjernes, og så dialogen mellem statsmagten og befolkningsgrupper, hvis eksistens er på spil, kan etableres.

Set med danske øjne er Tyrkiet ikke et tilfældigt land i det østlige Middelhav i udkanten af Europa. Vi har betydelige kulturelle og venskabelige relationer, bl.a. et stort tyrkisk mindretal i Danmark, og hvert år kan vi se, at tusinder af danskere tager på ferie i Tyrkiet.

De initiativer, Det Radikale Venstre hellere ser fremmet, er, at Danmarks evne som mægler

bør udnyttes. Norge gjorde det under afsindigt vanskelige forhold i Mellemøsten, og på tilsvarende vis må det kunne lade sig gøre med et dansk forsøg på mægling. Det vil Det Radikale Venstre i hvert fald støtte.

Så forslaget til folketingsbeslutning fra Enhedslisten kan vi ikke støtte.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg må sige, at jeg er skuffet over ordførernes og også udenrigsministerens modtagelse af dette forslag. En del af ordførerne har været stærkt optaget af at finde hår i suppen og se, om der ikke var noget i formuleringen af forslaget, de kunne hænge deres hat på.

Det er måske værd at erindre om, hvad forslaget rent faktisk siger, nemlig at der skal arbejdes for internationale sanktioner over for landet, herunder afbrydelse af de økonomiske aftaler mellem Tyrkiet og EU.

Så er der nogle, der ikke kan lide, at der i forslaget er en kritik af begrebet kritisk dialog. Hvis det er tilfældet, kan affattelsen meget nemt ændres, og hvis det er således, at man ikke på nuværende tidspunkt kan tilslutte sig en permanent beslutning om at forkaste toldunionen, men kun vil være med til en beslutning om, at toldunionen udsættes, indtil bestemte betingelser er opfyldt, er det en enkel ting at ændre ordlyden i dette beslutningsforslag, således at der til anden behandling kan vedtages i hvert fald det, som hr. Gert Petersen og Socialdemokratiet lagde frem at de ville støtte. Men da vi så gik den socialdemokratiske ordfører på klingen og spurgte, om hun rent faktisk ville vedstå sig det, hun sagde hun gik ind for, bakkede hun ud af sagen igen.

Jeg finder, at realiteten i denne debat er, at man ikke har tænkt at foretage sig noget. Man vil lade sig underlægge EU's direktiver, og derfor går bestræbelserne ud på at finde forskellige bortforklaringer.

Med hensyn til spørgsmålet om sanktioner siger ministeren, at der ikke er noget alternativ til den kritiske dialog, som man har forsøgt at videreføre med Tyrkiet. Man må hertil først og fremmest sige, at Tyrkiet hele vejen igennem har misbrugt og fortsat misbruger den dialog, man har forsøgt at føre.

Jeg vil ikke sige, det var forkert, at man forsøgte dialogen med den tyrkiske regering. Man må bare i dag konstatere, at den politik alene har givet negative resultater, for hver gang man har vist imødekommenhed over for den tyrki-